

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
Postbus 84011
2508 AA Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

COLLEGE STANDAARDISATIE

Agendapunt:	O8C Internationaal		
Bijlagen:	Rapport internationale verkenning standaardisatie en interoperabiliteit maart 2011		
Aan:	College Standaardisatie		
Van:	Forum Standaardisatie		
Datum:	mei 2011	Versie	0.3
Betreft:	Ontwikkelingen internationaal		

Doel

U wordt gevraagd kennis te nemen van:

- 1) de nieuwe verkenning van het Forum Standaardisatie door HEC en NEN naar wat er internationaal speelt op het gebied van ICT-standaardisatie en interoperabiliteit;
- 2) de ontwikkelingen bij de Europese Commissie over het selecteren van (open) ICT-standaarden en een voorgenomen herziening van het standaardisatiebeleid voor aanbestedingen;
- 3) vier voorbeelden van sturing op open standaarden en generieke ICT-voorzieningen (Denemarken, Japan, Slowakije, Engeland).

Ad. 1 internationale verkenning

Bijgevoegd is het tweede van drie rapporten (oktober 2010, maart 2011 en september 2011) over wat er in internationale gremia speelt op het gebied van standaardisatie en interoperabiliteit. Het onderzoek is in opdracht van het Forum uitgevoerd door een combinatie van NEN en HEC. Het doel van het rapport is om de stakeholders te informeren over ontwikkelingen in internationaal standaardisatieland. In dit tweede rapport staan ontwikkelingen beschreven over elektronische documenten, factureren en aanbesteden. Nader ingegaan wordt op: Financiële rapportage (XBRL), Beveiliging, Dienstencatalogus en Hergebruik.

Uit het rapport blijkt dat onderdelen van de overheid bij de meeste ontwikkelingen betrokken zijn. Overzicht, sturing en coördinatie over het hele internationale ICT-standaardisatieveld ontbreekt. In het volgende rapport wordt hierop ingegaan (september 2011).

Ad. 2 selecteren van ICT-standaarden speelt ook op Europees niveau

Bij de Europese Commissie wordt op twee plaatsen gewerkt aan procedures voor het selecteren van ICT-standaarden met een voorkeursoptie.

Één ontwikkeling vindt plaats bij de werkgroep CAMSS¹, onderdeel van het interoperabiliteitsprogramma (ISA²) van het DG Informatics (DIGIT), die o.a. interoperabiliteitskaders ontwerpt voor pan-europese digitale gegevensuitwisseling. Het doel van CAMSS is om evaluaties van voorkeursstandaarden met andere landen te delen en om meer harmonie en kwaliteit te brengen in de (nationale) selectieprocessen waarbij overheden gebruiker en aanbieder zijn van ICT-systemen voor betere overheidsdienstverlening/lastenreductie. Het Bureau Forum Standaardisatie participeert in de werkgroep CAMSS om te blijven leren van ervaringen van andere lidstaten met open standaarden(beleid).

Bij een ander Europees DG, DG Enterprise, wordt gewerkt aan een herziening van het Europese Standaardisatiebeleid. Onderdeel daarvan is om ook ICT-standaarden van niet formele organisaties te erkennen naast die van formele standaardisatie-organisaties, zoals ISO/CEN/ETSI. Dit speelt bijvoorbeeld bij onderzoek en ontwikkeling en aanbestedingen in de markt.

Het selectieproces wordt ontworpen om te komen tot een evenwichtige lijst met interoperabiliteitsstandaarden (momenteel is daar nog niet veel over bekend). De Europese criteria en het selectieproces (in wording) zijn voor een groot gedeelte ontleend aan het Nederlandse selectieproces en criteria. Op uitnodiging van de voorzitter van de stuurgroep zal het Bureau Forum Standaardisatie bij de volgende vergadering aanwezig zijn. Het doel is om zoveel mogelijk aansluiting te houden op het Nederlandse beleid en uitvoering en opheldering te vragen over een aantal punten, zoals aansluiting op CAMSS en relatie met nationale lijsten.

Als onderdeel van herziening van het standaardisatiebeleid wordt tevens een actie over standaardisatie en interoperabiliteit³ uit de Digitale Agenda van de Europese Commissie (nummer 23) uitgevoerd. De Europese Commissie laat hiervoor een impactanalyse maken (tender is uitgeschreven; zie http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.CooperationDetailsCallPage&call_id=400). Die analyse moet uitwijzen hoe naar ICT-standaarden gevraagd kan worden in aanbestedingen. Aangezien het "pas toe of leg uit" beleid rechtstreeks ingrijpt op aanbestedingen is dit van direct belang voor de Nederlandse overheid en de ICT-leveranciers. In Nederland gaan we daar pragmatisch mee om: zowel open standaarden van formele organisaties als niet formele organisaties kunnen op de pas-toe-of-leg-uit lijst komen mits aan bepaalde criteria wordt voldaan.

Ad. 3 sturen op open standaarden en generieke ICT-voorzieningen: vier voorbeelden uit andere landen

Het door het Forum opgerichte informele internationale netwerk van Europese landen is in april bijeengekomen in Kopenhagen. Het doel was wederom kennis uitwisselen en hergebruik bevorderen. Op het programma stond onder andere wetgeving en verplichting van standaarden. Verslagen van deze bijeenkomsten zijn op de Forum website te vinden. Onderstaand ter inspiratie drie voorbeelden van hoe andere landen sturen op hun standaarden en generieke ICT-voorzieningen.

¹ Common Assessment Method for Standards and Specifications, zie <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/7407.html>

² *Interoperability Solutions for Public Administrations (ISA)*, zie het ISA werkprogramma voor een volledig overzicht:

http://ec.europa.eu/isa/workprogramme/index_en.htm

³ Zie http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/pillar.cfm?pillar_id=44

1) Van te voren betalen in Denemarken

Voor het stimuleren van het gebruik van generieke voorzieningen (de DigiD's en Mijnoverheid.nl van Denemarken) gebruiken de Denen het systeem dat overheidsorganisaties sowieso betalen voor de generieke voorziening. Of de overheidsorganisatie daadwerkelijk de voorziening gebruikt kan het zelf bepalen, echter mochten ze een alternatief willen gebruiken betalen ze twee keer. Eén keer voor de generieke voorziening en één keer voor het ontwikkelen en beheren van de eigen voorziening.

2) Minder belasting betalen in Japan

Om het gebruik van XBRL te bevorderen zetten de Japanners hun belastingstelsel in. Als bedrijven in Japan namelijk via de juiste standaard (XBRL) hun jaaropgave doen krijgen ze belastingkorting. In Nederland staat XBRL op de pas-toe-of-leg-uit lijst.

3) Forse boetes in Slowakije

Om het gebruik van voorgeschreven standaarden te bevorderen gebruiken de Slowaken de macht van het ministerie van Financiën. Als overheidsorganisaties in Slowakije niet voldoen aan de voorgeschreven standaarden, lopen ze het risico van forse boetes (€ 30.000,- en meer). In de praktijk blijkt dat dreigen met de boetes genoeg is om de organisaties de juiste standaarden te laten implementeren.

4) Nieuw beleid Engelse overheid voor open standaarden volgt Nederland

The Engelse Cabinet Office heeft eind februari een beleidsnota over open standaarden uitgebracht. De Engelsen kiezen, in lijn met het Nederlandse beleid, voor open standaarden die royalty free beschikbaar zijn. Daarnaast leggen ze, net als de Nederlandse overheid, de dwingende koppeling met het inkoopbeleid van de overheid, zie:
http://www.cabinetoffice.gov.uk/sites/default/files/resources/PPN%203_11%20Open%20Standards.pdf. Ook in de Engelse ICT strategie van maart 2011 is het verplicht gebruik van open standaarden een speerpunt, zie <http://www.cabinetoffice.gov.uk/resource-library/uk-government-ict-strategy-resources>

Het Bureau Forum Standaardisatie zal middels een videoconferentie met de Engelse overheid ervaringen uitwisselen over de uitvoering van het open standaardenbeleid en zo veel mogelijk samen optrekken in Europa.